

Żydowska Społeczność Dąbrowy Tarnowskiej

5 czerwca 2012 (hebrajski rok 5772)

W tym uroczystym dniu, żydowska społeczność Dąbrowy Tarnowskiej rozsiana po całym świecie, ma przyjemność pogratulować i podziękować osobom i instytucjom, dzięki którym możliwa była odnowa dąbrowskiej synagogi i otwarcie Ośrodka Spotkania Kultur. Szczególne wyrazy uznania kierujemy do:

- Burmistrza Stanisława Początko, Zastępcy Burmistrza Marka Minorczyka, Rady Miejskiej i mieszkańców Dąbrowy Tarnowskiej
- Dyrektora Domu Kultury Pawła Chojnowskiego
- Unii Europejskiej i Województwa Małopolskiego
- Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie

Przez trzy wieki Żydzi z Dąbrowy Tarnowskiej żyli we wspólnocie z Polakami. Zostali zaproszeni do osiedlenia się tutaj, by rozwijać handel i rzemiosło, a nasze kultury współistniały ze sobą w harmonii. Pierwsza synagoga dąbrowska została zbudowana w 1697 roku. Stała się centralnym ośrodkiem żydowskiego życia z długą linią rabinów. Istnienie Jesziwy (żydowskiej szkoły religijnej) powodowało napływ hebrajskich uczonych.

Synagoga dąbrowska, zbudowana rękami naszych żydowskich przodków w latach sześćdziesiątych dziewiętnastego wieku, jest największą w Małopolsce. Stanowiła arcydzieło chasydzkiej sztuki projektowania. Obrazy i teksty hebrajskie mające znaczenie religijne inspirowały ortodoksyjnych Żydów do modlitwy, godnego życia i umiłowania pokoju. Będąc najważniejszym zabytkiem naszej przeszłości, synagoga ta stoi jako świadek wydarzeń niosących wielką radość, jak i ogromne cierpienie.

W epoce niewyobrażalnego terroru wobec obywateli polskich, w ponurych czasach nazistowskiej nienawiści i antysemityzmu, prawie każdy członek społeczności żydowskiej doznał bolesnych upokorzeń bądź został zamordowany. Na wielu ocalałych z Zagłady, którzy wrócili do domów, czekały groźby i wyrzucenie z miejsca zamieszkania. Wspominając dziś tych, którzy oddali życie próbując ratować Żydów, pamiętamy też o tych, którzy zmuszeni byli wyjechać i zaczynać życie od nowa.

Niech odnowienie tej synagogi inspirować nas do dzielenia się wspomnieniami wspólnej przeszłości, połączy nasze kultury i zachęci do tolerancji i lepszego wzajemnego zrozumienia. Ta synagoga jest wiecznotrwałym upamiętnieniem naszych przodków i ich rodzin. Jesteśmy na zawsze złączeni z mieszkańcami Dąbrowy Tarnowskiej.

Pamiętaj o przeszłości. Zapamiętaj dzień dzisiejszy. Patrz w przyszłość. Żyj w pokoju.

Steven David Perlman
Społeczność żydowska Dąbrowy Tarnowskiej

Byli mieszkańcy

Harold Brand

Potomkowie

Mendel Blau

Debra Brand

Warren Brand

Richard Cooper

Tammy Evans

Bonny Fetterman

Andy Flack

Chuck Flack

Marcos Gorfinkel

Mona Gubow

Beili Perlman

Mark Perlman

Chana Perlman Lev

Estelle Schmalberg

William Solecki

Larry Steinhauer

Sheldon Stiefeld

Deborah Wiener